

در رساله مجاز امام صادق علیه السلام

اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

بررسی ادله استصحاب (۲)

جلسه ۴۵۴

استاد شفیعی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

خلاصه بحث گذشته

اصولیین چهار دلیل بر حجیت استصحاب اقامه کردند.

دلیل اول بناء عقلاء است که فی الجمله دال بر حجیت استصحاب در شک در رافع بود.

دلیل دوم حکم عقل بود که دلالتی بر حجیت استصحاب نداشت.

تمسک به اجماع

اولین کسی که در بین کلماتش تمسک به اجماع بر حجیت استصحاب، مشاهده می شود، مرحوم علامه

در کتاب «مبادئ الوصول الی علم الاصول» است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

دلیل سوم

علامه می گوید: استصحاب حجت است بخاطر اجماع فقهاء.

یعنی: زمانی که حکمی حاصل شد، پس شک شود در حدوث مزیل آن حکم؛ اجماع داریم که واجب

است حکم به بقاء آن متیقن سابق کنیم بر همان منوالی که بوده است.

مراد از اجماع

اگر مراد، حصول اجماع فی الجمله به نحو موجب جزئییه در مقابل سلب کلی بوده باشد، اجماع به این

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

نحو قطعی است.

اجماع بر اخذ به حالت سابقه

کسی که یقین به طهارت و شک در حدث داشته باشد.

از زمان شیخ طوسی، بلکه از قبل او تا کنون، کلمات اعلام اتفاق دارد بر ترجیح آثار طهارت سابقه.

هیچ یک اخذ به متیقن سابق را در این صورت انکار نکرده‌اند.

همین اجماع و مثل آن کافی است در اعتبار استصحاب فی الجمله؛ در مقابل سلب کلی و به این مقدار (اجماع) قطعی است.

نعم، دعوی الإجماع

ادعای اجماع بر حجیت مطلق استصحاب یا در خصوص جایی که شک در رافع باشد، در غایت اشکال است، بعد از اینکه آن همه اقوال مختلف در حجیت استصحاب بیان شد.